

Saját eredmények

Dolgozatom több olyan etnikai szempontú kérdés megoldására mutat rá, amelyek a Kaukázus-vidéken található a nemzetközileg elismert, önálló államoknál alacsonyabb szintű önrendelkezéssel létező politikai entitásokat érintik. A különböző államok területén, eltérő irányokban fejlődő, s eltérő szintű jogokat birtokló (vagy a *de facto* államok esetében bitorló) területek egységes vizsgálatának segítése és indoklása céljából kísérli meg bevezetni a különleges igazgatású terület fogalmát. A vizsgált területek egy címszó alá történő besorolása egyben felhívja a figyelmet az általuk bejárt fejlődési pálya hasonlóságára, s arra, hogy az egyes területek helyzete fejlődési útjuk eltérő idejű kezdete miatt térhet el egymástól.

A fogalomhasználat kapcsán történő újítás mellett a dolgozat eredményei közé sorolható a kérdéses 11 területen (Abházia, Adigeföld, Adzsária, Csecsenföld, Dagesztán, Dél-Oszétia, Észak-Oszétia, Ingusföld, Hegyi-Karabah, Kabard- és Balkárföld, Karacsáj- és Cserkeszföld) megrendezett első valamennyi népszámlálás eredményeinek elemzése az 1897-es cáritól a legutóbbi 2021-esig. Az azeri, grúz és orosz állami statisztika mellett a térséggel foglalkozó statisztikai honlapok bevonásával gyűjtött adatok a vizsgált különleges igazgatású területek népesedését és etnikai arányainak alakulását összesítő adatbázisba lettek rendezve, amely alapján az utóbbi 127 év változásait bemutató diagramok készültek. Emellett az egyes titulatív népcsoportoknak a nevüket viselő területen való koncentrálódását is diagramok segítségével vizualizáltam, amelyek bemutatják, hogy a saját területükön élőkhez képest mekkora a volt Szovjetunió területén élők aránya adott népcsoportból. Így látható, hogy mennyiben volt önkényes a szovjet népeségszabályozás az egyes területek határainak meghúzásánál, s mennyire lehetett egyáltalán ésszerű határokat húzni a Kaukázus etnikai mozaikjában.

A térséggel foglalkozó szakirodalom elsősorban térképek segítségével mutat rá a napjaink geopolitikáját is meghatározó etnikai feszültségekre s az okaira, amelyeknek azonban egy más szempontú megközelítését mutatják fel az általam készített diagramok. Ezeken a történelem során bekövetkező változások jobban végigkövethetők az egyes népszámlálási évek kapcsán, és alkalmasak a térségben élő népcsoportok helyzetének összehasonlítására, s abból a dolgozat eredményei közé sorolható tényszerű következtetések levonására. Így megállapítható, hogy a legtöbb titulatív népcsoport területén belül koncentrálódik, kivétel a 2010-es népszámlálás óta autonóm köztársaságukból kirajzó cserkeszek, illetve a legtöbb korábbi adatfelvételi évben (1939–2010 közt) a dagesztáni lezgek (ők nem a terület névadói, de annak vizsgált 5 legjelentősebb lélekszámú csoportja közé tartoznak). Hasonlóan kimutatható az anyaország titulatív népességének jelentős számaránycsökkenése a Szovjetunió összeomlása óta valamennyi vizsgált területen Adigeföld

kivételével, ahol már 1939 óta egyre növekvő az oroszok túlsúlya a népességben belül. Ezzel szemben szintén általános tendenciaként értelmezhető a vizsgált területek népességnövekedése a posztszovjet érában, amely alól kivételt képeznek a lassú csökkenéssel jellemezhető Adzsária és Észak-Ossetia, illetve a háborús konfliktusok által leginkább terhelt *de facto* államok, amelyek népességben radikális csökkenés következett be.